

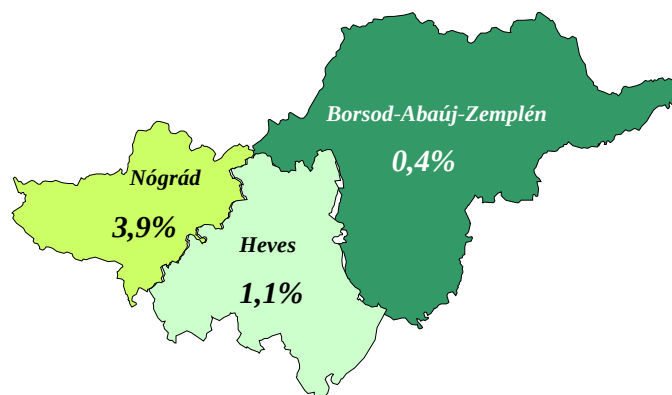

Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ

NEGYEDÉVES MUNKAERŐ-GAZDÁLKODÁSI FELMÉRÉS

Észak-Magyarország
2010. július - szeptember

Létszámnövelési várakozások az észak-magyarországi régió megyéiben
az elkövetkező 12 hónapban

**TÁJÉKOZTATÓ AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ 2010. ÉV III. NEGYEDÉVI
VÁRHATÓ MUNKAERŐ-PIACI FOLYAMATAIRÓL
(A NEGYEDÉVES MUNKAERŐ-GAZDÁLKODÁSI FELMÉRÉS ALAPJÁN)**

BEVEZETÉS

2010 júliusában huszonegyedik alkalommal kerestük meg postai úton régióink jelentősebb foglalkoztatóit, és kértünk információkat a megelőző három hónap foglalkoztatási változásairól, valamint az elkövetkező három, illetve tizenkét hónap munkaerő-gazdálkodási terveiről. A korábbi felmérésekhez hasonlóan ezúttal is azzal a céllal, hogy szélesebb körű és naprakész információkhoz jussunk a munkaerőpiac folyamatairól.

A GAZDASÁG ÉS A FOGLALKOZTATOTTSÁG JELLEMZŐI

A KSH munkaerő-felmérése szerint a 2010 II. negyedévében **országosan** a 15-74 éves népességből **a gazdaságilag aktívak száma 4.252,2 ezer főt** tett ki, mely az egy évvel korábbinál 53,4 ezer fővel több, az aktivitási arány pedig 55,3%, amely 0,7%-ponttal emelkedett az egy évvel ezelőttihez képest. A gazdaságilag aktív népességen belül **a foglalkoztatottak száma 3.778,9 ezer fő** volt, 18,2 ezer fővel, 0,5%-kal csökkent az elmúlt év azonos időszakához képest, amíg **a munkanélküliek száma 71,6 ezer fővel, 473,3 ezer főre** emelkedett, így arányuk 11,1% lett, 0,5 százalékponttal magasabb az előző évinél. A **gazdaságilag inaktív 15-74 éves népesség száma 3.436 ezer fő** volt, 57,1 ezer fővel mérséklődött 2009 második negyedévéhez képest.

Az **észak-magyarországi régióban** 2010 második negyedévében **a gazdaságilag aktív 15-74 éves népesség száma - 467,7 ezer fő** (aránya 51,1%) - az egy évvel korábbihoz képest stagnált (0,2%-ponttal emelkedett), az inaktívaké pedig 8,4 ezer fővel 447,9 ezer főre mérséklődött. A gazdaságilag aktív népességen belül **a foglalkoztatottak száma** a negyedévben átlagosan **392,6 ezer fő** volt, 5 ezer fővel, 1,3%-kal alacsonyabb, mint a megelőző év azonos időszakában, arányuk 42,9%-ra süllyedt. **A munkanélküliek száma** ugyanebben az időszakban **75,1 ezer főt** tett ki, **aránya pedig 16,0%-nak** felelt meg.

Gazdasági aktivitás - 2010. II. negyedév		
Megnevezés	észak-magyarországi régióban	országosan
Foglalkoztatottak, 1000 fő	392,6	3 788,9
Munkanélküliek, 1000 fő	75,1	473,3
Gazdaságilag aktívak, 1000 fő	467,7	4 252,2
Gazdaságilag inaktívak, 1000 fő	447,9	3 436,0
Aktivitási arány, %	51,1	55,3
Foglalkoztatási arány, %	42,9	49,3
Munkanélküliségi ráta, %	16,0	11,1

A KSH 15-74 éves népesség körében végzett munkaerő-felmérése alapján

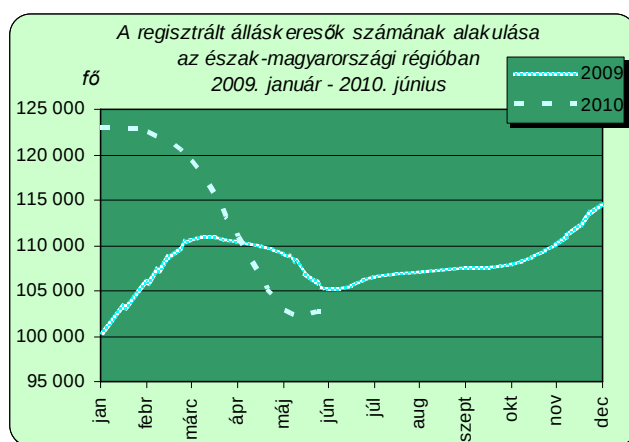
MUNKAERŐ-PIACI JELLEMZŐK 2010 II. NEGYEDÉVÉBEN

Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint **országosan a nyilvántartott álláskeresők száma 2010. június végén 546 ezer fő volt**, ami 1,8%-os mérséklődést mutat az előző hónaphoz és 0,6%-os csökkenést az előző évhez képest. Az első negyedév végén az országban közel minden ötödik munkanélküli **az észak-magyarországi régióban** volt nyilvántartva, számuk **102,8 ezer fő**, amely pontosan ugyanannyi mint az előző havi, és 2,3%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbinál.

A **pályakezdő álláskeresők száma országosan 46,3 ezer fő volt 2010 júniusának végén**. A regisztrált pályakezdők létszáma az előző év azonos időszakához viszonyítva 6,6%-kal emelkedett. Észak-Magyarországon bár az országoshoz hasonló irányú trendet figyelhettünk meg, a változások mértéke hosszú távon kedvezőbb. Régiónkban 4,7%-kal nőtt rövid távon a pályakezdők száma, az előző évhez viszonyítva azonban ennél kisebb, 3%-os emelkedést tapasztalhattunk. Június végén összesen **10.469 fő pályakezdő volt nyilvántartásunkban**.

A második negyedév végén munkaügyi kirendeltségeinken Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 64,8 ezer, Hevesben 19,5 ezer, Nógrádban pedig 18,5 ezer főt tartottak nyilván álláskeresőként. Havi szinten Borsodban stagnált, Hevesben csökkent (3,6%) Nógrádban pedig emelkedett (3,9%) a munkát keresők száma. Éves kitekintésben Nógrád megyében nem változott az állástalanok száma, míg Borsodban (2,1%) és Hevesben (5,1%) csökkent.

2010 hatodik hónapjában a munkanélküliségi arány – a regisztrált álláskeresők létszáma a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva – **20,3% volt az észak-magyarországi régióban**, ez továbbra is számottevően meghaladja az országos 12,5%-ot, valamint a hét régió között ezúttal is a legmagasabb.

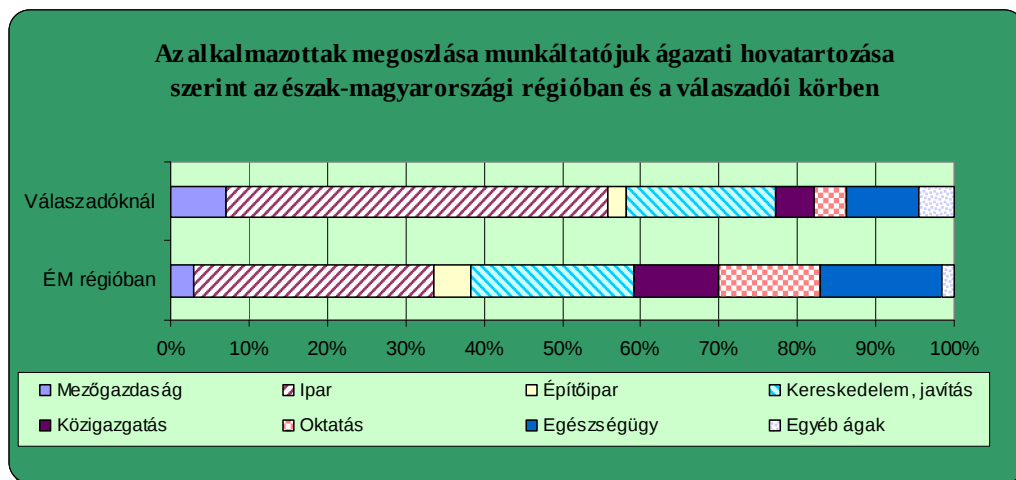
A FELMÉRÉS TAPASZTALATAI

2010 júliusában a régió 1.164 munkáltatóját kerestük meg, hogy tájékoztatást kérjünk az elmúlt negyedévi munkaerő-gazdálkodási adataikról, valamint az elkövetkező időszakra (július-szeptember, illetve 2011. június) vonatkozó terveikről. A postai úton, valamint esetenként e-mailben kiküldött kérdőívünkre **987 cég, a megkeresett munkáltatók 84,8%-a válaszolt régióinkban.**

A válaszadó munkáltatók megoszlása vállalati méret és nemzetgazdasági ágak szerint

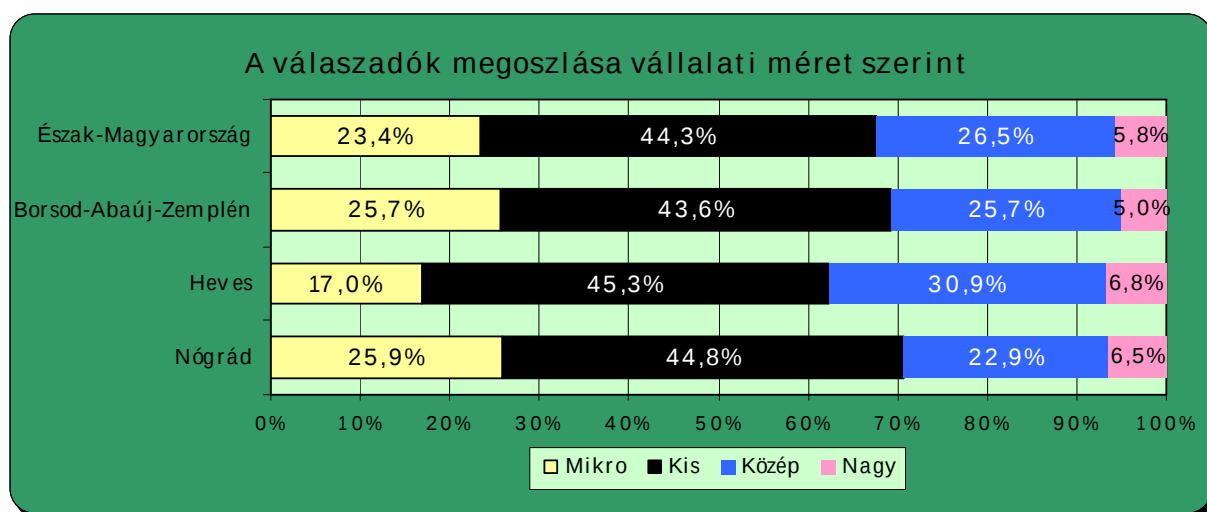
Gazdasági ág	Észak-Magyarország									
	Mikro		Kis		Közép		Nagy		Összesen	
	1-9 fő		10-49 fő		50-249 fő		249 fő felett			
	(db)	(%)	(db)	(%)	(db)	(%)	(db)	(%)	(db)	(%)
mezőgazdaság	22	9,5	46	10,5	21	8,0	4	7,0	93	9,4
ipar	45	19,5	165	37,8	120	45,8	27	47,4	357	36,2
építőipar	24	10,4	46	10,5	6	2,3	0	0,0	76	7,7
kereskedelem, javítás	77	33,3	75	17,2	23	8,8	3	5,3	178	18,0
vendéglátás	19	8,2	23	5,3	4	1,5	0	0,0	46	4,7
szállítás, posta, távközlés	8	3,5	9	2,1	8	3,1	5	8,8	30	3,0
p.ü.közvetítés, gazdasági szolgáltatás	25	10,8	23	5,3	12	4,6	1	1,8	61	6,2
közigazgatás	2	0,9	18	4,1	26	9,9	2	3,5	48	4,9
oktatás	2	0,9	6	1,4	12	4,6	2	3,5	22	2,2
egészségügyi, szociális ellátás	1	0,4	8	1,8	21	8,0	8	14,0	38	3,9
egyéb közösségi szolgáltatás	6	2,6	18	4,1	9	3,4	5	8,8	38	3,9
Összesen (db)	231	100,0	437	100,0	262	100,0	57	100,0	987	100,0
Összesen (%)		23,4		44,3		26,5		5,8		100,0

A válaszadó munkáltatóknál alkalmazottak aktuális, 2010. június 30-ra vonatkozó létszáma 73.005 fő volt. Ez a szám – a KSH adatai alapján – 2010. év II. negyedévében a régióban alkalmazásban állók létszámának¹ 34,8%-át teszi ki, így módon a mintavételi arány kellően informatívnak tekinthető.

¹ 4 főnél többet foglalkoztató régiós székhelyű vállalkozásoknál, költségvetési és társadalombiztosítási szerveknél, valamint a kijelölt non-profit szervezeteknél - KSH, Tájékoztatási adatbázis

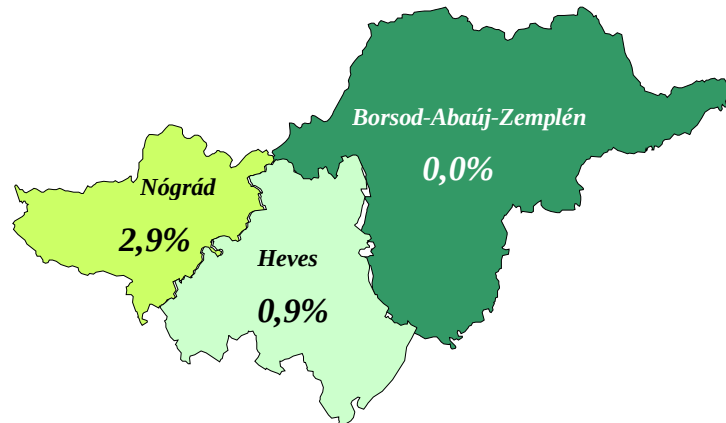
A megkeresett munkáltatók köre minden negyedév során kismértékben változik, mintánkban az ipari, a mezőgazdasági és az egyéb gazdasági ágakba tartozó munkáltatók felül, míg az építőipari, a közigazgatási, oktatási az egészségügyi és a kereskedelmi, javítási tevékenységet folytató ágakhoz tartozók alul reprezentáltan szerepeltek a KSH adataihoz képest. Az eltérések egyrészt tervezettek voltak – például az ipar esetében, ahol igyekeztünk a régió foglalkoztatása szempontjából meghatározó, nagy létszámú munkáltatókat bevonni a vizsgálatba, – másrészt viszont a kényszerűség okán keletkeztek, mivel egyes területeken (más együttműködésre hajlandó partnerek hiányában) a mintába túlsúllyal kerültek be mezőgazdasági munkáltatók.

Ahogy az az előző diagramon is jól láthatjuk, a vizsgálatba túlnyomórészt – 44,3% arányban – a kisvállalkozói körbe tartozó munkáltatók kerültek be. A megkeresett cégek 23,4%-a a mikro-, és 26,5%-a a középvállalkozások közé tartozik. A 250 fő feletti létszámú nagyvállalatok 5,8%-os arányt képviselnek a mintában. Érdeemes megjegyeznünk, hogy a mikro-vállalkozások részaránya az elmúlt negyedév során 3,8%-ponttal csökkent, leginkább a kisvállalkozások javára.

A megkeresett vállalkozások megyénkénti megoszlása – statisztikai állományi létszám szempontjából – is mutat némi különbséget. Borsod-Abaúj-Zemplén és Nógrád megyében a mikro- és kisvállalkozások együttes aránya 70% körüli, míg ez az arány a hevesi mintában alig haladja meg a 60%-ot, itt válaszolt viszont arányaiban a legtöbb 50 főnél többet foglalkoztató munkaadó. A 250 főnél többet foglalkoztató nagyvállalatok szintén Heves megyében szerepelnek a legnagyobb részaránnyal a felmérésben. Elmondható továbbá, hogy a válaszadók több mint fele borsodi illetőségű.

A MUNKAERŐ-KERESLET VÁRHATÓ ALAKULÁSA 2010. III. NEGYEDÉVBEN

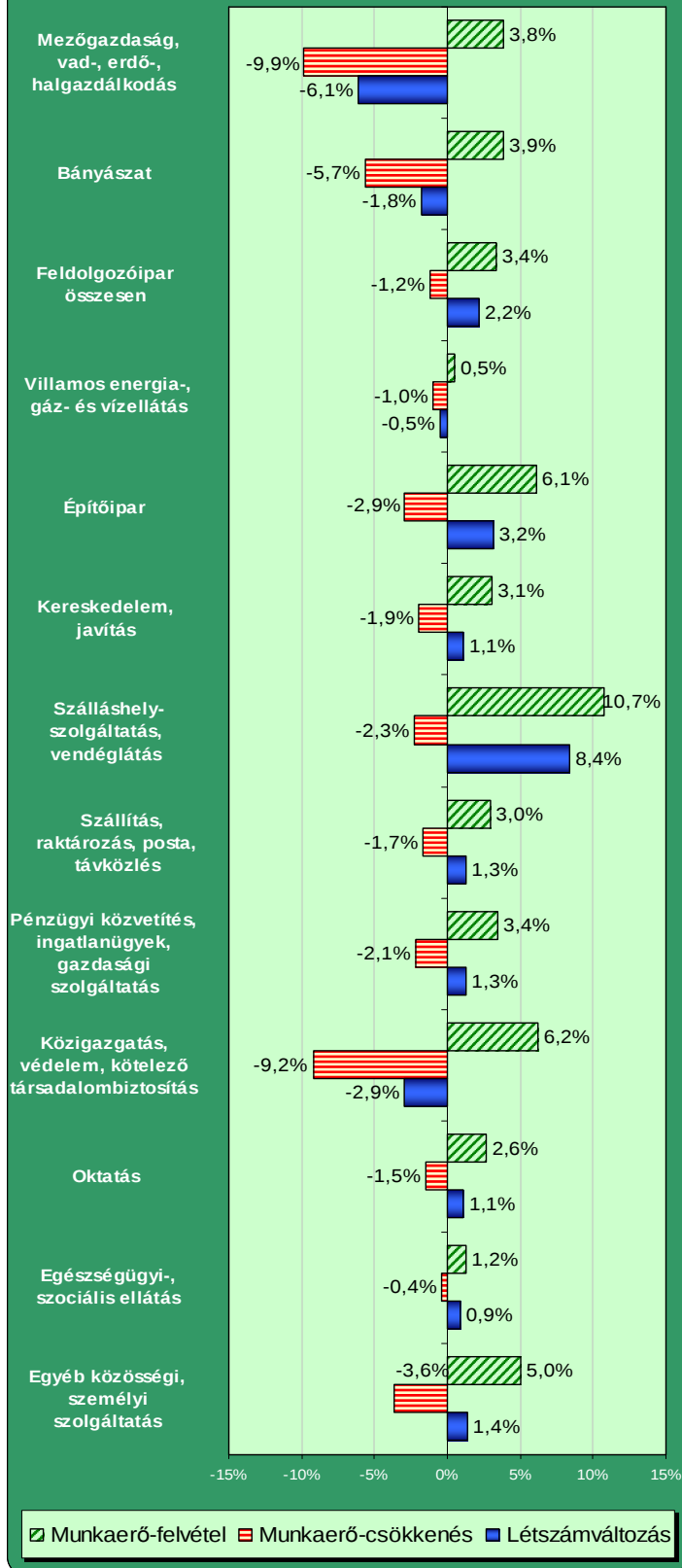

A felmérésben résztvevő szervezetektől beérkezett válaszok összesítése alapján megállapítható, hogy **a régióban ez év harmadik negyedévében a foglalkoztatás terén csekély, 0,9%-os bővülésre lehet számítani**, országosan még ennél is mérsékeltebb, 0,3%-os emelkedés várható. A tervezett változások létszámkihatása a válaszadók körében összességében 637 fős növekedést jelent az időszak végére, azaz a felvételi, illetve elbocsátási szándékok összevetése alapján a foglalkoztatottak számának enyhe – 1% alatti – emelkedése prognosztizálható. Ez az egyenleg a válaszadó munkáltatóknál 2.434 fő várható alkalmazása és 1.797 fő elbocsátása révén fog kialakulni. A 2010. június 30-i létszámmra, mint bázisra vetítve 3,3%-os felvétel és 2,5%-os elbocsátás mellett, a létszámváltozások a dolgozók 5,8%-át, mintegy 4.231 főt fognak ily módon érinteni. Érdeemes tehát megjegyeznünk, hogy a csekély emelkedés háttérben jelentős fluktuáció húzódik.

Mindössze **öt kirendeltség területéről jeleztek a munkáltatók negatív egyenleget** a be- és kilépők számát tekintve, ezek Miskolc (102 fő, 1,5%), Edelény (29 fő, 1,7%), Sárospatak (19 fő, 0,8%), Füzesabony (16 fő, 1,0%) és Szerencs (4 fő, 0,2%). **Huszonkét kirendeltség területén viszont kisebb-nagyobb emelkedést várhatunk**, ezek közül a legjelentősebb: Balassagyarmat (188 fő), Salgótarján (86 fő), Hatvan (84 fő), Gyöngyös (80 fő) és Bátonyterenye (73 fő).

Vállalati méret szerint mindegyik csoport növekedést vár. A foglalkoztatott létszámhoz viszonyítva a legnagyobb arányú bővülésre ismét a mikrovállalkozások körében számítanak válaszadóink, ahol közel egytizedével emelkedik a létszám az elkövetkező három hónap során. Abszolút számokban a legnagyobb belépés a közép- (306 fő) és a kisvállalkozások (214 fő) esetén prognosztizálható, a felmérésben részt vett nagyvállalatok várakozásai visszafogottabbak, mely összesen 14 fő belépését jelenti.

**Munkaerő-felvétel és leépítés az elkövetkező
3 hónap során, ágazatok szerint
2010. július - szeptember**

Változatos képet mutatnak a létszámváltozási előrejelzések nemzetgazdasági ágak és ágazatok szerint. A legnagyobb létszámot foglalkoztató ágak közül a feldolgozóiparban összességében 664 fő belépésére számítanak az érintett munkáltatók – ez a jelenleg foglalkoztatott létszám 2,2%-a. E területen belül a legnagyobb bővülést az alábbi tevékenységi ágazatokba tartozó cégek terveznek: villamosgép, műszer gyártása (3,1%, 285 fő), élelmiszer, ital, dohány gyártása (3,1%, 110 fő), fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártása (1,8%, 99 fő).

További nagy létszámú területek közül bővülésre lehet számítani a szállítás, raktározás, posta, távközlés (69 fő) a kereskedelem, javítás (58 fő), az egészségügyi- és szociális ellátás (58 fő) és az egyéb közösségi, személyi szolgáltatás (45 fő) területén. Kisebb létszámú, de ehhez mérten jelentősebb arányú belépést prognosztizáltak a szálláshely szolgáltatás, vendéglátásban (80 fő, 8,4%) és az építőiparban (55 fő, 3,2%) tevékenykedő vállalkozások.

A legjelentősebb létszámcsökkenés a mezőgazdaság (318 fő) és a közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás (107 fő), területén várható.

Létszámmozgásra vonatkozó várakozások az észak-magyarországi régióban 2010 III. negyedévében a válaszadók körében

<i>Foglalkoztatási főcsoport</i>	<i>2010. III. negyedév folyamán</i>		
	<i>Belépő fő</i>	<i>Kilépő fő</i>	<i>Egyenleg</i>
ipari és építőipari foglalkozások	532	-175	357
gépkezelők, összeszerelők, járművezetők	524	-269	255
egyetemi, főisk. képz. önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	176	-51	125
egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	164	-72	92
szolgáltatási jellegű foglalkozások	148	-106	42
irodai és ügyviteli (ügyfélforgalmi) jellegű foglalkozások	34	-16	18
törvényhozók, igazgatási, érdekképviselési vezetői	26	-18	8
szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	763	-803	-40
mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	67	-287	-220
Összesen	2434	-1797	637

A táblázatból jól látható, hogy leginkább az ipari és építőipari foglalkozások, a gépkezelők, összeszerelők, járművezetők és az egyetemi, illetve főiskolai képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások esetén nő jelentősen a létszám, mindegyikük jelentős fluktuációt is takar. Nagy be- és kilépést figyelhetünk meg továbbá a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások esetén is, mivel ez a terület szorosan kapcsolódik a közfoglalkoztatáshoz. A legnagyobb mérséklődést a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások területén jeleztek a megkérdezettek, amely e terület szezonálisával magyarázható. A szektor munkaerő-keresletét tovább mérsékelte az elmúlt hónapok szokatlanul szélsőséges időjárása.

Az év harmadik negyedévében az alábbi foglalkozásokban várható számottevő létszámmozgás (részletesen lásd a 2. számú mellékletben):

A leginkább pozitív mérleggel záruló

- vas és fémipari foglalkozások: 210 fő (érintett: 372 fő)
- feldolgozóipari gépek kezelői: 207 fő (érintett: 427 fő)

A leginkább negatív mérleggel záruló

- erdő- és vadgazdálkodási foglalkozások: 220 fő (érintett: 240 fő)
- egyszerű mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások: 118 fő (érintett: 132 fő)

A fentiekén túl, egyenlegét tekintve kevésbé jelentős, de nagyobb számú ki- és belépést előrejelző

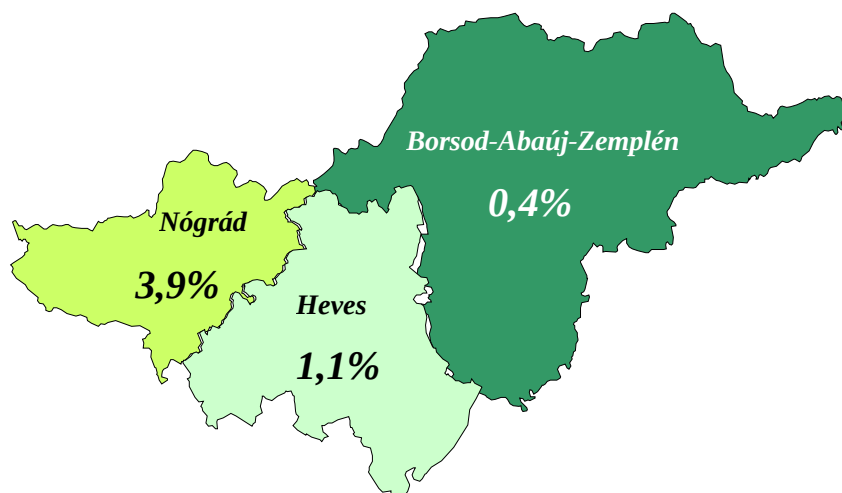
- egyszerű szolgáltatás jellegű foglalkozások: 78 fő (érintett: 1.434 fő)
- mobil gépek kezelői 56 fő (érintett: 318 fő)

A szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások körében a közfoglalkoztatás, illetve az egyéb közösségi célú programokban lezajló létszámcsere okozza a jelentős be- és kiáramlást.

A MUNKAERŐ-KERESLET VÁRHATÓ ALAKULÁSA 2011. II. NEGYEDÉV VÉGÉN

A kérdőívünket kitöltő munkáltatók 2010. júliusi válasza alapján megállapítható, hogy **régióinkban** 2010. július-szeptember között várható 0,9%-os bővüléshez hasonló mértékű **emelkedést (1,3%) terveznek a megkérdezettek egy éves időtávra is**, országosan ennél mérsékeltebb, 0,6%-os növekedésre számítanak 2011 második negyedének végére. **A jelzett változás létszámkihatása a válaszadók körében összességében 949 fős bővülést jelent** a felvételi és elbocsátási szándékok összevetése alapján. A változás 3,9%-os növekedést takar Nógrádban, 1,1%-osat Hevesben és 0,4%-osat Borsod-Abaúj-Zemplén megyében.

*Létszámnövelési várakozások az észak-magyarországi régió megyéiben
az elkövetkező 12 hónapban*

A kirendeltségi körzetek többségében – 23 esetben – éves kitekintésben is kisebb-nagyobb mértékű növekedésre számíthatunk. A legnagyobb létszámbővülést a balassagyarmati (315 fő), a gyöngyösi (191 fő), a miskolci (178 fő), a hatvani (107 fő), és az egri (102 fő) térségben gazdálkodó szervezetek prognosztizálták.

Számottevőbb mértékű csökkenés csupán négy kistérség területén várható; ezek Kazincbarcika (174 fő), Heves (133 fő), Edelény (72 fő) és Sárospatak (40 fő).

Egy éves távlatban vállalati méret szerint – a középvállalkozások kivételével – minden csoport növekedést jelzett előre. A felmérésben részt vett munkaadói kör tekintetében a legnagyobb létszámú bővítésre – 530 főt érintően – a nagyvállalatok esetében számíthatunk az előrejelzések

alapján. A foglalkoztatottak létszámához viszonyítva a legnagyobb arányú emelkedést ismét a 10 fő alatti létszámot foglalkoztató mikrovállalkozások jelezték, ahol 19,5 százalékkal bővül a létszám, ez összesen 232 főt jelent. A felmérésben résztvevő 437 kisvállalkozásnál együttevén szintén ugyanekkora, 232 fős létszámemelkedés várható, míg a közepes vállalatoknál mérsékelt, 45 fős kilépést valószínűsítenek a megkérdezettek.

A 2011. II. negyedév végéig várható 50 fő fölötti létszámváltozások

Nemzetgazdasági ág	várható változás 2011. II. negyedév végéig	
	(fő)	(%)
villamosgép, műszer gyártása	501	5,5
fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártása	190	3,4
kereskedelem, javítás	107	2,0
egészségügyi, szociális ellátás	84	1,3
gép, berendezés gyártása	80	3,1
máshova nem sorolt feldolgozóipar	71	5,0
szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	71	7,5
textília, textilárú gyártása	64	4,7
építőipar	63	3,6
élelmiszer, ital, dohány gyártása	61	1,7
egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	50	1,5
oktatás	-59	-2,0
szállítás, raktározás, posta, távközlés	-74	-1,3
mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás	-167	-3,2
közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	-321	-8,8

A fenti táblázatban közölt adatok szerint nagyobb mértékű felvételt több feldolgozóipari ágazat jelzett (villamosgép, műszer, fémalapanyag, fémfeldolgozási termékek, gép, berendezés gyártása, máshova nem sorolt feldolgozóipar, textília, textilárú, illetve élelmiszer, ital, dohány gyártása), valamint a kereskedelemmel, egészségügyi és szociális ellátással, vendéglátással és az építőiparral foglalkozó vállalatok várnak.

Visszaesést 2011 második negyedévének végére a közigazgatásban – a közösségi célú munkavégzés finanszírozásának bizonytalansága okán – a mezőgazdaságban, a szállítás és az oktatás területén tevékenykedő munkáltatók jelezték.

MUNKÁLTATÓI VÉLEMÉNYEK AZ ÁFSZ SZOLGÁLTATÁSAIRÓL ÉS AKTIVÁLÓ ESZKÖZEIRŐL

Kérdőívünk – a fent említett három állandó kérdéseken túl, melyek a létszámmozgásokat vizsgálják – tartalmaz egy negyedévente változó kérdést is, amelyben a munkáltatók véleményét kérjük ki egy-egy aktuálisan nagyobb figyelemmel kísért munkaerő-piaci témakörben. Ebben a periódusban minden évben ismétlődően arra keressük a választ, hogy az általunk megkeresett munkáltatók miként vélekednek az Állami Foglalkoztatási Szolgálat szolgáltatásairól és aktiváló eszközeiről. Ezek közül melyek azok, amiket ismernek, melyeket használnak, és ezeket hogyan rangsorolják fontosságuk szempontjából. Az alábbi táblázat összefoglalja a fenti kérdésekre adott munkáltatói válaszokat, és fontossági sorrendbe állítja a nyújtott szolgáltatásokat.

*Az ÁFSZ szolgáltatásinak és aktiváló eszközeinek megítélése régióink munkáltatóinak visszajelzései alapján**

Szolgáltatások, aktiváló eszközök		A szolgáltatást, illetve aktív eszközt										Összes válasz (db)
		a fontosságuk szerint				használók		nem használók		nem ismerők		
		1.	2.	3.	4-5.							
		helyre rangsorolók száma (fő)				száma (fő)	aránya (%)	száma (fő)	aránya (%)	száma (fő)	aránya (%)	
1	Bér- jellegű támogatások	443	157	60	72	732	92,7	50	7,0	2	0,3	712
2	Munkaközvetítés	279	150	113	108	650	87,7	73	11,8	3	0,5	618
3	START kártya család	239	228	94	114	675	89,5	56	8,9	10	1,6	627
4	Foglalkoztatási jogszabályok ismertetése	153	160	131	132	576	83,9	73	13,8	12	2,3	529
5	Munkahelymegőrző / válságkezelő programok	134	103	105	144	486	65,5	136	26,1	44	8,4	522
6	Járulékkedvezmény KKV-knak és civil szervezeteknek	99	84	53	117	353	47,3	178	35,7	85	17,0	499
7	Létszámleépítéssel kapcsolatos segítségnyújtás	54	80	81	208	423	52,2	162	39,3	35	8,5	412
8	Munka melletti képzést támogató lehetőségek	44	90	99	220	453	56,7	145	35,3	33	8,0	411
9	Tájékoztatás a munkaerő-piacról	38	123	167	237	565	78,3	85	20,3	6	1,4	419
10	Tájékoztatás a munkanélküliek összetételéről	17	59	97	286	459	51,5	149	44,3	14	4,2	336
11	Uniós munkaközvetítés (EURES)	7	13	16	137	173	7,5	312	65,1	131	27,3	479

* A fenti adatokkal kapcsolatban fontos megjegyezni azt, hogy a válaszolók köre évről-évre változik

A fenti táblázatból jól látható, hogy a felmérésbe vont munkáltatók szinte mindannyian ismerik az ÁFSZ szolgáltatásait és támogatásait. Még a legkevésbé ismert szolgáltatásoknak is, melyek részben újak – mint a járulékkedvezmény kis-, középvállalkozásoknak és civil szervezeteknek – illetve már hosszabb ideje működnek – EURES – közel 70-80%-os, vagy afölötti az ismertsége.

Az egy évvel ezelőtti vizsgálat eredményeihez képest viszonylagos állandóságot figyelhetünk meg. Nem változott a négy – ügyfeleink által – legfontosabbnak ítélt eszköz sorrendje. A rangsorban ötödik helyre ugrott (tavaly tizedik volt) a válságkezelő programok, ez közel 20%-pontos emelkedést jelent. A korábban ötödik és hatodik helyen álló tájékoztatás a munkanélküliek összetételéről, valamint a munkaerőpiacról a kilencedik, illetve tizedik helyre esett vissza.

A munkáltatók legnagyobb része által igénybe vett támogatás a bértámogatás és a START kártya család, egyenként 90% körüli arányukkal, – előbbi „népszerűsége” 2,0%-ponttal csökkent, míg utóbbié 4,8%-ponttal emelkedett az előző évhez képest. Mindkét esetben az elhúzódó, nehéz gazdasági helyzet miatt szorulnak rá a munkáltatók a támogatott foglalkoztatásra, és vesznek igénybe külső segítséget. A munkaközvetítés, mint szervezetünk elsődleges feladata, a foglalkoztatók által harmadik leggyakrabban használt szolgáltatás. Az elmúlt évben ugrásszerűen megnőtt a létszámleépítéssel kapcsolatos segítségnyújtást igénybe vevők köre, ami ez évben enyhülni látszik – itt 7,4%-pontos mérséklődésről beszélhetünk.

A legkevésbé ismert és használt szolgáltatás az Európán belüli munkaközvetítés. A foglalkoztatók mindössze 7,5%-a veszi igénybe.

MÓDSZERTAN

1. A negyedéves munkaerő-gazdálkodási felmérés

A PHARE TWINING (2004. február-2005. november) svéd-dán modernizációs folyamat során kialakításra került negyedéves munkaerő-gazdálkodási felmérés 2005. III. negyedévéből kezdődően az Állami Foglalkoztatási Szolgáltatása (ÁFSZ) teljes szervezetére nézve felhasználásra került. Az országban 169, régiós szinten 27 kirendeltség vesz részt rendszeresen a munkában.

2. KSH lakossági munkaerő-felmérés

A Központi Statisztikai Hivatal a lakosság gazdasági aktivitásának – foglalkoztatottságának és munkanélküliségének – vizsgálatára 1992-ben vezette be a nemzetközi összehasonlításra alkalmas új adatgyűjtését.

A munkaerő-felmérés, ami a magánháztartásokra kiterjedő reprezentatív felvétel, a 15-74 éves személyek gazdasági aktivitásáról nyújt információt.

Foglalkoztatottnak tekintendő mindenki, aki a vizsgált időszakban – az un. vonatkozási héten – legalább 1 óra, jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy munkájától csak átmenetileg (szabadság, betegség stb. miatt) volt távol.

Munkanélkülinek tekintendő az a személy, aki egyidejűleg

- az adott héten nem dolgozott (s nincs olyan munkája, amelytől átmenetileg távol volt);
- aktívan keresett munkát a kikérdezést megelőző négy hét folyamán;
- rendelkezésre áll, azaz két héten belül munkába tudna állni, ha találna megfelelő állást.

Gazdaságilag aktívak azok, akik megjelennek a munkaerőpiacon, azaz a foglalkoztatottak és a munkanélküliek.

Gazdaságilag nem aktívak azok, akik a vonatkozási héten nem dolgoztak, illetve nem volt rendszeres, jövedelmet biztosító munkájuk és nem is kerestek munkát, vagy kerestek, de nem tudtak volna munkába állni. Ide tartoznak – többek között – a passzív munkanélküliek, akik szeretnének ugyan munkát, de kedvezőtlennek ítélve elhelyezkedési esélyeiket, meg sem kísérik az álláskeresést; a gyermekgondozási ellátás bármelyik formáját igénybevevők; az a nyugdíjas, járadékos, aki nem folytat keresőtevékenységet; a tőkejövedelmükből élők;

a 15 éven aluliak; a 15 éven felüli tanulók; a háztartásbeliek; a közületi eltartottak; a szociális gondozottak.

A munkanélküliség, illetve a gazdasági aktivitás mértékének jellemzésére a következő fontosabb mutatószámok szolgálnak:

- a **foglalkoztatási arány**, amely a foglalkoztatottaknak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított aránya;
- a **munkanélküliségi ráta**, amely a munkanélkülieknek a megfelelő korcsoportba tartozó gazdaságilag aktív népességen belüli aránya;
- az **aktivitási arány**, amely a gazdaságilag aktívak aránya a megfelelő korcsoportba tartozó népességen belül.

3. Állami Foglalkoztatási Szolgálat

Nyilvántartott álláskereső: aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik; oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat; öregségi nyugdíjra nem jogosult; az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő jogviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat; maga is aktívan keres munkahelyet; elhelyezkedése érdekében a munkaügyi központ kirendeltségével álláskeresői megállapodást köt; a megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadja; akit a munkaügyi központ kirendeltsége álláskeresőként nyilvántart.

Regisztrált álláskereső (2005. november 1. előtt munkanélküli): az állami munkaközvetítő irodában nyilvántartásba vett személy, aki munka-viszonnyal nem rendelkezik, nem nyugdíjas, nem tanuló, foglalkoztatást elősegítő támogatásban nem részesül, munkát vagy önálló foglalkoztatást keres és ennek érdekében munkavégzésre rendelkezés áll.

Összesített kimutatás a várható létszámalakulás tendenciáiról az észak-magyarországi régióban, a 2010 júliusában adott munkáltatói előrejelzések alapján

Megnevezés	válaszadók száma (db)	jelenlegi létszám (fő)	+3 hó múlva várható létszám (fő)	változás +3 hónap múlva (%)	+12 hó múlva várható létszám (fő)	változás +12 hónap múlva (%)
Miskolci Kirendeltség és Szolgáltató Központ	51	6 918	6 816	-1,5	7 096	2,6
Encsi Kirendeltség	32	1 272	1 300	2,2	1 280	0,6
Kazincbarcikai Kirendeltség	59	4 408	4 428	0,5	4 234	-3,9
Tiszaújvárosi Kirendeltség	42	2 679	2 687	0,3	2 709	1,1
Mezőkövesdi Kirendeltség	30	2 323	2 327	0,2	2 358	1,5
Ózdi Kirendeltség	63	5 979	6 035	0,9	6 046	1,1
Sárospataki Kirendeltség	45	2 372	2 353	-0,8	2 332	-1,7
Sátoraljaújhelyi Kirendeltség	34	2 284	2 290	0,3	2 311	1,2
Szerencsi Kirendeltség	51	1 876	1 872	-0,2	1 882	0,3
Edelényi Kirendeltség	39	1 691	1 662	-1,7	1 619	-4,3
Szikszói Kirendeltség	20	900	905	0,6	903	0,3
Tokaji Kirendeltség	20	293	295	0,7	295	0,7
Putnoki Kirendeltség	10	418	422	1,0	437	4,5
Gönci Kirendeltség	9	169	180	6,5	190	12,4
Mezőcsáti Kirendeltség	16	545	559	2,6	560	2,8
Borsod-Abaúj-Zemplén	521	34 127	34 131	0,0	34 252	0,4
Egri Kirendeltség és Szolgáltató Központ	68	8 263	8 312	0,6	8 365	1,2
Gyöngyösi Kirendeltség	53	7 410	7 490	1,1	7 601	2,6
Hatvani Kirendeltség	58	5 464	5 548	1,5	5 571	2,0
Hevesi Kirendeltség	46	1 992	2 026	1,7	1 859	-6,7
Füzesabonyi Kirendeltség	27	1 553	1 537	-1,0	1 568	1,0
Pétervásári Kirendeltség	13	380	386	1,6	383	0,8
Heves	265	25 062	25 299	0,9	25 347	1,1
Salgótarjáni Kirendeltség és Szolgáltató Központ	50	4 827	4 913	1,8	4 870	0,9
Balassagyarmati Kirendeltség	62	3 713	3 901	5,1	4 028	8,5
Pásztói Kirendeltség	19	1 102	1 107	0,5	1 107	0,5
Szécsényi Kirendeltség	20	443	450	1,6	453	2,3
Bátonyterenyei Kirendeltség	27	2 175	2 248	3,4	2 257	3,8
Rétságai Kirendeltség	23	1 556	1 593	2,4	1 640	5,4
Nógrád	201	13 816	14 212	2,9	14 355	3,9
Észak-Magyarország	987	73 005	73 642	0,9	73 954	1,3
Országos	6 893	561 261	562 972	0,3	564 427	0,6

Összesített kimutatás a várható létszámalakulás tendenciáiról az észak-magyarországi régióban, a 2010 júliusában adott munkáltatói előrejelzések alapján

Megnevezés	válaszadók száma (db)	jelenlegi létszám (fő)	+3 hó múlva várható létszám (fő)	változás +3 hónap múlva (%)	+12 hó múlva várható létszám (fő)	változás +12 hónap múlva (%)
Mikrovállalkozás	231	1 187	1 290	8,7	1 419	19,5
Kisvállalkozás	437	10 400	10 614	2,1	10 632	2,2
Középvállalkozás	262	29 032	29 338	1,1	28 987	-0,2
Nagyvállalkozás	57	32 386	32 400	0,0	32 916	1,6
Összesen	987	73 005	73 642	0,9	73 954	1,3
mezőgazdaság,vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás	93	5 215	4 897	-6,1	5 048	-3,2
egyéb ásványbányászat	8	283	278	-1,8	286	1,1
élelmiszer, ital, dohány gyártása	76	3 585	3 695	3,1	3 646	1,7
textília, textiláru gyártása	25	1 352	1 400	3,6	1 416	4,7
bőr, bőrtermékek, lábbeli gyártása	3	204	204	0,0	205	0,5
fafeldolgozás	19	259	264	1,9	268	3,5
papírgyártás, kiadói nyomdai tevékenység	14	915	919	0,4	920	0,5
vegyi anyag, termékek gyártása	10	1 801	1 821	1,1	1 850	2,7
gumi műanyag termékek gyártása	21	1 746	1 767	1,2	1 790	2,5
nemfém ásványi termékek gyártása	17	1 142	1 136	-0,5	1 131	-1,0
fémalapanyag, fémfeldolgozási termék gyártása	68	5 563	5 662	1,8	5 753	3,4
gép berendezés gyártása	24	2 614	2 632	0,7	2 694	3,1
villamosgép, műszer gyártása	33	9 183	9 468	3,1	9 684	5,5
járműgyártás	5	903	930	3,0	945	4,7
máshova nem sorolt feldolgozóipar	20	1 424	1 457	2,3	1 495	5,0
villamos energia, gáz és vízellátás	14	4 569	4 546	-0,5	4 616	1,0
építőipar	76	1 739	1 794	3,2	1 802	3,6
kereskedelem, javítás	178	5 243	5 301	1,1	5 350	2,0
szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	46	949	1 029	8,4	1 020	7,5
szállítás, raktározás, posta, távközlés	30	5 501	5 570	1,3	5 427	-1,3
pénzügyi közvetítés	9	449	452	0,7	454	1,1
ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatás	52	1 692	1 716	1,4	1 726	2,0
közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás	48	3 638	3 531	-2,9	3 317	-8,8
oktatás	22	3 013	3 047	1,1	2 954	-2,0
egészségügyi, szociális ellátás	38	6 694	6 752	0,9	6 778	1,3
egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	38	3 329	3 374	1,4	3 379	1,5
Összesen	987	73 005	73 642	0,9	73 954	1,3

Létszám felvételi-leépítési szándékok 2010. III. negyedév folyamán az észak-magyarországi régióban

Megnevezés	Észak-Magyarország		
	belépő fő	kilépő fő	egyenleg
vas- és fémipari foglalkozások	291	-81	210
feldolgozóipari gépek kezelői	317	-110	207
egyszerű szolgált. jellegű foglalkozások	756	-678	78
kereskedelmi, vendéglátó-ipari foglalkozások	128	-62	66
műszaki és természettudományi foglalkozások	84	-18	66
mobil gépek kezelői	187	-131	56
élelmiszeripari foglalkozások	62	-9	53
könnyűipari foglalkozások	82	-33	49
építőipari foglalkozások	74	-34	40
szakképzett pedagógusok	58	-21	37
technikusok és hasonló műszaki foglalkozások	53	-16	37
egészségügyi foglalkozások	22	-4	18
pedagógus foglalkozások	27	-10	17
gazdasági, pénzügyi intézmények	39	-28	11
irodai jellegű foglalkozások	20	-11	9
gazdasági, jogi és társadalomtudományi foglalkozások	16	-7	9
üzemviteli (üzemfelforgalmi) jellegű foglalkozások	14	-5	9
egészségügyi - egyetemi, főiskolai. képzettséghez kapcsolódó foglalkozások	11	-2	9
gazdasági, költségvetési szervezetek vezetői	24	-17	7
háziipari, vegyipari és raktározási foglalkozások	23	-17	6
szociális és munkaerő-piaci szolgáltatási foglalkozások	10	-4	6
egyéb intézmények	13	-9	4
egyéb magasán képzett intézmények	6	-3	3
mezőgazdasági foglalkozások	57	-56	1
szociális - egyetemi, főiskolai. képzettséghez kapcsolódó- foglalkozások	1	0	1
törvényhozók, országos igazgatás érdekképviselői vezetői	1	0	1
közlekedési, postai és hírközlési foglalkozások	1	-1	0
gazdasági, költségvetési kissevizek vezetői	1	-1	0
növényvédelmi, növény-egészségügyi és talajvédelmi foglalkozások	0	-1	-1
kulturális, sport, művészeti és vallási foglalkozások	0	-1	-1
bányászati foglalkozások	0	-1	-1
egyéb helyhez kötött gépek kezelői	20	-28	-8
nem anyagi jellegű szolgáltatási foglalkozások	19	-43	-24
egyszerű mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	7	-125	-118
erdő- és vadgazdálkodási foglalkozások	10	-230	-220
FEOR szerint összesen	2 434	-1 797	637